

Sygn. akt **II AKa 146/12**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Olszewski
Sędziowie:	SA Stanisław Kucharczyk SA Andrzej Wiśniewski (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sądowy Jorella Atraszkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Zdzisława Rynkiewicza

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2012 r. sprawy

H. W.i R. J. (1)

oskarżonych z art. 286 §1 k.k. w zb. z art. 297 §1 k.k. w zw. z art. 294 §1 k.k. i innych

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora oraz obrońców obu oskarżonych od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 26 kwietnia 2012 r. sygn. akt III K 105/10

I. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej skazania H. W. za czyn zakwalifikowany z art. 218 § 1 k.k. (punkt I podpunkt 1 części dyspozytywnej)

i R. J. (1) za czyn zakwalifikowany z art. 18 § 1 k.k. w zw.

z art. 218 § 1 k.k. (punkt III podpunkt 1 części dyspozytywnej), i na podstawie

art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 k.k. oraz art. 102 k.k. postępowanie o te czyny umarza, a kosztami procesu w tej części obciąża Skarb Państwa,

II. uchyla orzeczenie o karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny wobec obu oskarżonych,

III. uchyla zaskarżony wyrok wobec H. W. w części dotyczącej orzeczenia o karze i środka karnym co do czynów przypisanych w punkcie I podpunkty 3, 4 i 5 części dyspozytywnej oraz wobec R. J. (1)

w części dotyczącej orzeczenia o karze co do czynów przypisanych w punkcie III podpunkty 2, 3 i 4 części dyspozytywnej, i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania,

IV. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1.

1. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesza na okres 3 (trzech) lat próby wykonanie kary 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec H. W. za czyn przypisany w punkcie I podpunkt 2 części dyspozytywnej,

2. na podstawie art. 455 k.p.k. poprawia błędną kwalifikację prawną czynów przypisanych R. J. (1) w punkcie III podpunkt 2, 3 i 4 części dyspozytywnej w ten sposób, że w miejsce art. 18 § 1 k.k. przywołuje art. 18 § 2 k.k.,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od H. W. i R. J. (1) wydatki za postępowanie odwoławcze w częściach ich dotyczących w odniesieniu do czynów, co do których orzeczenie stało się prawomocne i wymierza H. W.

180 (sto osiemdziesiąt) złotych opłaty za obie instancje.

UZASADNIENIE

Prokurator oskarżył:

1) H. W. o to, że:

I. w okresie od 01.01.2000 r. do 01.08.2002 r. w S., będąc prezesem jednoosobowego zarządu spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. i w związku z tym wykonując czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, uparczywie naruszał prawa pracowników (...) S.A. tj. J. O., H. P. (1), K. W. (1), K. S., D. S., B. D. (1), Z. U., M. G. (1), E. K., E. W. (1), W. W., A. A., K. J., B. P. (1), R. S., B. M. (1), J. B. (1), M. S. (1), J. S. (1), M. L., G. Ł., E. O. (1), T. A., I. S., H. G., J. S. (2), B. G. (1), K. P. (1), E. P., M. K. (1), E. W. (2), M. K. (2), U. B. (1), J. W. (1), T. Z., A. M., I. T., H. C., J. B. (2), B. B. (1), B. D. (2), W. O., M. D. (1), D. D., G. W., A. H., K. M., A. K. (1), J. W. (2), I. J., H. S., E. Ś., B. M. (2), S. J., S. G., I. D., K. W. (2), B. G. (2), W. K. (1), A. P., J. M. (1), M. K. (3), M. S. (2), M. D. (2), B. Ł. (1), B. B. (2), B. Ł. (2), B. P. (2), W. P., G. C., A. D., R. J. (2), B. W., E. L., K. P. (2), T. Ś., C. L., U. J., I. K., R. L., J. Ś., E. D., E. S., W. S., H. B., W. K. (2), I. Z., M. S. (3), E. O. (2), A. K. (2), K. O., P. M., J. M. (2), M. D. (3), W. L., A. J., H. P. (2), T. L. i innych wynikające ze stosunku pracy poprzez nieterminowe wypłacanie od marca 2001 r. wynagrodzeń za pracę, wypłacanie wynagrodzeń za pracę w ratach jak też od listopada 2001 r. wstrzymanie wypłaty wynagrodzeń za pracę, oraz naruszał prawa pracowników (...) S.A. wynikające z ubezpieczenia społecznego poprzez nieodprowadzanie od 01.01.2000 r. składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pomimo tego, iż składki te były potrącane z wynagrodzeń pracowników w sytuacji, gdy spółka posiadała środki niezbędne do wypłacenia części powyższych świadczeń w terminie późniejszym, tj. o czyn z art. 218 § 1 kk,

II. w okresie od 15.03.2000 r. do 14.04.2000 r. w S., będąc prezesem jednoosobowego zarządu spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w celu uzyskania kredytu dla (...) S.A. w wysokości łącznej 501.000 zł w (...) S.A. II Oddział w S. wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu złożył stwierdzające nieprawdę oświadczenie, wskazując, iż maszyny i urządzenia przedstawione we wniosku kredytowym jako zabezpieczenie tego kredytu są własnością (...) S.A., wprowadzając tym samym pracowników wyżej wymienionego banku w błąd co do faktycznego stanu prawnego tych maszyn w rzeczywistości należących do Skarbu Państwa, w wyniku czego doszło do zawarcia umów o kredyt obrotowy nr (...) w kwocie 141.000 zł oraz o kredyt w rachunku bieżącym nr (...) w kwocie 360.000 zł oraz umowy przewłaszczenia powyższych maszyn wartości 202.519,19 zł do czasu spłaty kredytu, w której złożył ponownie stwierdzające nieprawdę oświadczenie co do własności wskazanych maszyn, przez co doprowadził (...) S.A. II Oddział w S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci kredytów w łącznej wysokości 501.000 zł udzielonych dla (...) S.A., które nie zostały spłacone, czym działał na szkodę (...) S.A. II Oddział w S., tj. o czyn z art. 297 § 1 kk tu zb. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk,

III. w okresie od 22.01.2001 r. do 29.01.2001 r. w S., będąc prezesem jednoosobowego zarządu spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu uzyskania kredytu dla (...) S.A. w wysokości 750.000 zł złożył w (...) BANK Oddział w Ł. wraz z wnioskiem

o udzielenie kredytu stwierdzające nieprawdę oświadczenie, wskazując iż maszyny i urządzenia przedstawione we wniosku kredytowym jako zabezpieczenie tego kredytu są własnością (...) S.A., wprowadzając tym samym pracowników wyżej wymienionego banku w błąd co do faktycznego stanu prawnego tych maszyn w rzeczywistości należących do firmy (...) z Niemiec, w wyniku czego doszło do zawarcia umowy kredytowej nr (...) na kwotę 750.000 zł oraz umowy przeniesienia własności powyższych maszyn nr (...) łącznej wartości 972.416 zł do czasu spłaty kredytu, w której złożył ponownie stwierdzające nieprawdę oświadczenie co do własności wskazanych maszyn, przez co doprowadził (...) BANK Oddział w Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci kredytu w wysokości 750.000 zł udzielonego dla (...) S.A., który następnie nie został spłacony, czym działał na szkodę (...) BANK Oddział w S., tj. o czyn z art. 297§ 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk,

IV. w okresie od 15.06.2001 r. do 25.06.2001 r. w Ł., będąc prezesem jednoosobowego zarządu spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu uzyskania kredytu dla (...) S.A. w wysokości 600.000 zł złożył w Banku (...) w Ł. wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu stwierdzające nieprawdę oświadczenie, wskazując iż maszyny i urządzenia przedstawione we wniosku kredytowym jako zabezpieczenie tego kredytu są własnością (...) S.A., jak też że nie stanowią przedmiotu zabezpieczenia, wprowadzając tym samym pracowników wyżej wymienionego banku w błąd co do faktycznego stanu prawnego tych maszyn w rzeczywistości należących do firmy (...) z Niemiec, jak też uprzednio przewłaszczonych przez (...) S.A. na rzecz (...) BANK Oddział w S., w wyniku czego doszło do zawarcia umowy kredytowej na kwotę 350.000 zł oraz umowy przeniesienia własności powyższych maszyn wartości 972.416 zł do czasu spłaty kredytu w której złożył ponownie stwierdzające nieprawdę oświadczenie co do własności i stanu prawnego wskazanych maszyn, przez co doprowadził Bank (...) w Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci kredytu w wysokości 350.000 zł udzielonego dla (...) S.A. który następnie nie został spłacony, czym działał na szkodę Banku (...) w Ł., tj. o czyn z art. 297§ 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 kk,

V. w okresie od 01.12.1999 r. do 01.08.2002 r. w S., będąc prezesem jednoosobowego zarządu spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. i przez to na podstawie ustawy zobowiązany do zajmowania się sprawami majątkowymi tej spółki oraz jej działalnością gospodarczą, działając czynem ciągłym, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, działał na szkodę spółki poprzez nadużycie udzielonych mu uprawnień i niedopełnienie ciążących na nim obowiązków racjonalnego i zgodnego z zasadami gospodarki rynkowej dysponowania środkami majątkowymi spółki i tak :

- po uprzednim zawarciu w dniu 05.01.2000 r. z firmą (...) umowy o świadczenie usług marketingowych dla (...) S.A., pomimo braku jakichkolwiek efektów i skutków realizacji tej umowy przez firmę (...), wbrew zasadom ekonomii i właściwej gospodarki nie rozwiązał tej umowy, kontynuując jej realizację, przez co doprowadził do obciążenia (...) SA należnościami w kwocie łącznej 837.747,25 zł, z czego faktycznie wypłacono kwotę łączną 507.327,72 zł jako należność za bliżej nie sprecyzowane usługi marketingowe,
- po uprzednim otwarciu w dniu 01.12.1999 r. Biura Handlowego (...) S.A. w P., pomimo braku jakichkolwiek efektów ekonomicznych i korzyściach niewspółmiernych do ponoszonych nakładów, przez okres do sierpnia 2002 r. utrzymywał istnienie tego biura, co obciążyło (...) SA należnościami w łącznej kwocie 369.699,58 zł stanowiących koszt utrzymania wyżej wymienionego Biura Handlowego, tj. o czyn z art. 585 § 1 ksh w zw. z art. 12 kk,
- a nadto

2) R. J. (1) o to, że:

VI. w okresie od września 2001 r. do 01.08.2002 r. w S., chcąc aby dokonał on czynu zabronionego, nakłaniał Prezesa Zarządu spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. H. W. wykonującego czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, do uporczywego naruszania praw pracowników (...) S.A. tj. J. O., H. P. (1), K. W. (1), K. S., D. S., B. D. (1), Z. U., M. G. (1), E. K., E. W. (1), W. W., A. A., K. J., B. P. (1), R. S., B. M. (1), J. B. (1), M. S. (1), J. S. (1), M. L., G. Ł., E. O. (1), T. A., I. S., H. G., J. S. (2), B. G. (1), K. P. (1), E. P., M. K. (1), E. W. (2), M. K. (2), U. B. (1), J. W.

(1), T. Z., A. M., I. T., H. C., J. B. (2), B. B. (1), B. D. (2), W. O., M. D. (1), D. D., G. W., A. H., K. M., A. K. (1), J. W. (2), I. J., H. S., E. Ś., B. M. (2), S. J., S. G., I. D., K. W. (2), B. G. (2), W. K. (1), A. P., J. M. (1), M. K. (3), M. S. (2), M. D. (2), B. Ł. (1), B. B. (2), B. Ł. (2), B. P. (2), W. P., G. C., A. D., R. J. (2), B. W., E. L., K. P. (2), T. Ś., C. L., U. J., I. K., R. L., J. Ś., E. D., E. S., W. S., H. B., W. K. (2), I. Z., M. S. (3), E. O. (2), A. K. (2), K. O., P. M., J. M. (2), M. D. (3), W. L., A. J., H. P. (2), T. L. i innych wynikających ze stosunku pracy poprzez wypłacanie w pierwszej kolejności przysługujących firmie (...) należności za świadczenie usług marketingowych, podczas gdy w tym okresie brak było środków na wypłacanie wynagrodzeń za pracę i innych świadczeń wynikających z prawa pracy oraz środków na ubezpieczenie społeczne ZUS osób zatrudnionych, tj. o czyn z art. 18 § 2 kk w zw. art. 218 § 1 kk,

VII. w okresie od stycznia 2001 r. do 29.01.2001 r. w S., działając czynem ciągłym, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, chcąc aby dokonał on czynu zabronionego, nakłaniał prezesa zarządu spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. H. W. do wyludzenia kredytu w (...) BANK (...) poprzez podanie nieprawdy co do własności maszyn stanowiących zabezpieczenie, dokonanego w ten sposób że H. W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu uzyskania kredytu dla (...) S.A. w wysokości 750.000 zł w (...) BANK Oddział w S. wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu złożył stwierdzające nieprawdę oświadczenie, wskazując iż maszyny i urządzenia przedstawione we wniosku kredytowym jako zabezpieczenie tego kredytu są własnością (...) S.A., wprowadzając tym samym pracowników wyżej wymienionego banku w błąd co do faktycznego stanu prawnego tych maszyn w rzeczywistości należących do firmy (...) z Niemiec, w wyniku czego doszło do zawarcia umowy kredytowej nr (...) na kwotę 750.000 zł oraz umowy przeniesienia własności powyższych maszyn nr (...) łącznej wartości 972.416 zł do czasu spłaty kredytu, w której H. W. złożył ponownie stwierdzające nieprawdę oświadczenie co do własności wskazanych maszyn, przez co doprowadził (...) BANK Oddział w S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci kredytu w wysokości 750.000 zł udzielonego dla (...) S.A., który następnie nie został spłacony, czym działał na szkodę (...) BANK Oddział w S., tj. o czyn z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk,

VIII. w okresie od czerwca 2001 r. do 25.06.2001 r. w Ł., działając czynem ciągłym w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, chcąc aby dokonał on czynu zabronionego nakłaniał prezesa zarządu spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. H. W. do wyludzenia kredytu w Banku (...) w Ł. poprzez podanie nieprawdy co do własności maszyn stanowiących zabezpieczenie, dokonanego w ten sposób że H. W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu uzyskania kredytu dla (...) S.A. w wysokości 600.000 zł złożył w Banku (...) w Ł. wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu stwierdzające nieprawdę oświadczenie, wskazując iż maszyny i urządzenia przedstawione we wniosku kredytowym jako zabezpieczenie tego kredytu są własnością (...) S.A., jak też iż nie stanowią przedmiotu zabezpieczenia, wprowadzając tym samym pracowników wyżej wymienionego banku w błąd co do faktycznego stanu prawnego tych maszyn w rzeczywistości należących do firmy (...) z Niemiec, jak też uprzednio przewłaszczonych przez (...) S.A. na rzecz (...) BANK Oddział w S., w wyniku czego doszło do zawarcia umowy kredytowej na kwotę 350.000 zł oraz umowy przeniesienia własności powyższych maszyn wartości 972.416 zł do czasu spłaty kredytu, w której H. W. złożył ponownie stwierdzające nieprawdę oświadczenie co do własności i stanu prawnego wskazanych maszyn, przez co doprowadził Bank (...) w Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci kredytu w wysokości 350.000 zł udzielonego dla (...) S.A. który następnie nie został spłacony, czym działał na szkodę Banku (...) w Ł., tj. o czyn z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 kk,

IX. w okresie od czerwca 2000 r. do 01.08.2002 r. w S., działając czynem ciągłym, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, chcąc aby dokonał on czynu zabronionego, nakłaniał prezesa zarządu spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. H. W., na podstawie ustawy zobowiązanego do zajmowania się sprawami majątkowymi tej spółki oraz jej działalnością gospodarczą, do działania na szkodę spółki poprzez nadużycie udzielonych mu uprawnień i niedopełnienie ciążących na nim obowiązków racjonalnego i zgodnego z zasadami gospodarki rynkowej dysponowania środkami majątkowymi spółki i tak :

- kontynuowania zawartej w dniu 05.01.2000 r. z firmą (...) umowy o świadczenie usług marketingowych dla (...) S.A., pomimo braku jakichkolwiek efektów i skutków realizacji tej umowy przez firmę (...), wbrew zasadom ekonomii

i właściwej gospodarki co doprowadziło do obciążenia (...) SA należnościami w kwocie łącznej 837.747,25 z czego faktycznie wypłacono kwotę łączną 507.327,72 zł jako należność za bliżej nie sprecyzowane usługi marketingowe,

- utrzymywania otwartego w dniu 01.12.1999 r. Biura Handlowego (...) S.A. w P., pomimo braku jakichkolwiek efektów ekonomicznych i korzyściach niewspółmiernych do ponoszonych nakładów co obciążyło (...) SA należnościami w łącznej kwocie 369.699,58 zł stanowiących koszt utrzymania wyżej wymienionego Biura Handlowego,

tj. o czyn z art. 585 § 2 ksh w zw. z art. 12 kk,

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2012r. uznał H. W. za winnego tego, że:

1) w okresie od sierpnia 2001 r. do sierpnia 2002 r. w S., będąc prezesem jednoosobowego Zarządu (...) Spółki Akcyjnej w S. i wykonując w związku z tym w imieniu spółki czynności z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, uporczywie naruszał prawa wszystkich pracowników (...) S.A. zatrudnionych w tym czasie w spółce w ten sposób, że zdecydował o niewypłaceniu pracownikom należnych im wynagrodzeń lub wypłacaniu ich tylko w części, a środki finansowe posiadane przez spółkę, które pozwoliłyby na wypłacanie tych wynagrodzeń w całości lub w większym zakresie niż tego dokonano, polecał przeznaczać na inne cele i wypłacać innym podmiotom, naruszając tym samym prawny obowiązek zaspokajania z posiadanych środków w pierwszej kolejności należności pracowników z tytułu wynagrodzenia za pracę, tj. czynu z art. 218 § 1 kk,

2) w okresie od 15 marca do 14 kwietnia 2000 r. w S., będąc prezesem jednoosobowego Zarządu (...) Spółki Akcyjnej w S., w celu uzyskania dla (...) S.A. kredytu w Banku (...) S.A.(...) Oddział w S., złożył wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu w wysokości 500.000 złotych stwierdzające nieprawdę oświadczenie, że maszyny i urządzenia przedstawione we wniosku kredytowym jako zabezpieczenie tego kredytu są własnością (...) S.A., w wyniku czego doszło m. in. w dniu 14 kwietnia 2000 r. do zawarcia umowy o kredyt obrotowy krótkoterminowy w rachunku bieżącym nr (...) w kwocie 360.000 zł oraz stanowiącej zabezpieczenie ww. kredytu umowy przewłaszczenia rzeczy oznaczonych co do tożsamości o wartości określonej na 61.063,44 zł, w których to obu umowach oświadczył, że wskazane rzeczy są własnością (...) S.A., w wyniku czego kredytu udzielono i nie został on spłacony, tj. czynu z art. 297 § 1 kk,

3) w okresie od 22 do 29 stycznia 2001 r. w S., będąc prezesem jednoosobowego Zarządu (...) Spółki Akcyjnej w S., działając w celu wyłudzenia dla (...) S.A. kredytu w (...) BANKU S.A. Oddział (...) w S., złożył wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu w wysokości 750.000 zł stwierdzające nieprawdę oświadczenie, że wszystkie maszyny i urządzenia przedstawione we wniosku kredytowym jako zabezpieczenie tego kredytu są własnością (...) S.A., zatajając przed pracownikami ww. banku fakt, że część z nich w rzeczywistości jest własnością firmy (...) z Niemiec, w wyniku czego doszło w dniu 29 stycznia 2001 r. do zawarcia umowy kredytowej nr (...) o kredyt obrotowy złotowy w kwocie 750.000 zł, oraz załączników do niej w postaci umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie nr (...) dotyczącej parku maszynowego i urządzeń szwalniczych o łącznej wartości 972.416 zł i umowy zastawniczej nr (...) ustanawiającej zastaw na tym samym mieniu, w których to wszystkich umowach złożył ponownie stwierdzające nieprawdę oświadczenia co do własności wymienionego mienia, wprowadzając w ten sposób w błąd podpisujących umowę Z. G. i E. T. oraz innych pracowników banku i wyłudzając kredyt w wysokości 750.000 zł, który został spłacony tylko w części, tj. czynu z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk,

4) w okresie od 15 do 25 czerwca 2001 r. w Ł., będąc prezesem jednoosobowego Zarządu (...) Spółki Akcyjnej w S., działając w celu wyłudzenia dla (...) S.A. kredytu w Banku (...) S.A. w Ł. złożył wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu w wysokości 600.000 zł stwierdzające nieprawdę oświadczenie, że maszyny i urządzenia o wartości 972.000 zł przedstawione we wniosku kredytowym jako zabezpieczenie tego kredytu są własnością (...) S.A., zatajając przed pracownikami ww. banku fakt, że część z nich w rzeczywistości jest własnością firmy (...) z Niemiec, a także zatajając fakt, że są one już przedmiotem umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie nr (...) i umowy zastawniczej nr (...) ustanawiającej zastaw, w obu przypadkach na rzecz (...) BANKU S.A. w W., w wyniku czego doszło w dniu 25 czerwca 2001 r. do zawarcia umowy kredytowej na kwotę 350.000 zł oraz umowy przeniesienia własności powyższych maszyn o wartości 972.416 zł na rzecz ww. Banku, w których to obu umowach złożył ponownie stwierdzające nieprawdę oświadczenia co do własności wymienionego mienia i zataił fakt istnienia wcześniejszych zobowiązań, wprowadzając

w ten sposób w błąd podpisujących umowę J. K. i U. B. (2) oraz innych pracowników banku i wyłudzać kredyt w wysokości 350.000 zł, który nie został spłacony, tj. czynu z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk,

5) w okresie od połowy 2000 r. do sierpnia 2002 r. w S., będąc prezesem jednoosobowego Zarządu (...) Spółki Akcyjnej w S., zobowiązanym na podstawie ustawy oraz umowy o pracę do zajmowania się sprawami majątkowymi tej spółki oraz jej działalnością gospodarczą, działając czynem ciągłym, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez R. J. (1), działał na szkodę spółki poprzez niedopełnienie ciężącego na nim obowiązku racjonalnego dysponowania jej środkami majątkowymi w ten sposób, że:

- po zawarciu w dniu 5 stycznia 2000 r. z firmą (...) umowy o świadczenie usług marketingowych dla (...) S.A., pomimo braku jakichkolwiek efektów i korzyści dla (...) S.A. wynikających z realizacji tej umowy, co stwierdzono nie później niż w połowie roku 2000, nie rozwiązał tej umowy, lecz kontynuował jej realizację, przez co doprowadził do obciążenia (...) S.A. w ww. okresie należnościami w kwocie łącznej 758.532,84 zł, z czego wypłacono kwotę łączną 428.113,31 zł jako należność za bliżej niesprecyzowane usługi marketingowe i koszty,
- po otwarciu w dniu 1 grudnia 1999 r. Biura Handlowego (...) S.A. w P., pomimo braku jakichkolwiek efektów ekonomicznych i korzyściach niewspółmiernych do ponoszonych nakładów, co stwierdzono nie później niż w połowie roku 2000, utrzymywał nadal istnienie tego biura, co obciążyło (...) S.A. w ww. okresie należnościami w łącznej kwocie 299.178,02 zł stanowiącymi koszt jego utrzymania, co spowodowało znaczną szkodę majątkową w mieniu (...) S.A.,

tj. czynu z art. 296 § 1 kk w zw. z art. 12 kk przy zastosowaniu art. 4 § 1 kk,

II. za czyny wymienione w pkt. I skazał H. W.:

za czyn 1) na podstawie art. 218 § 1 kk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

za czyn 2) na podstawie art. 297 § 1 kk na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

za czyny 3) i 4) na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk oraz art. 33 § 1 i 2 kk na kary 2 lat pozbawienia wolności i 300 stawek dziennych grzywny,

za czyn 5) na podstawie art. 296 § 1 kk oraz art. 33 § 1 i 2 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny,

III, uznał oskarżonego R. J. (1) za winnego tego, że:

1) w okresie od września 2001 r. do sierpnia 2002 r. w S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłaniał prezesa jednoosobowego Zarządu (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. H. W., wykonującego w imieniu spółki czynności z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, do uporczywego naruszania praw pracowników (...) S.A. w ten sposób, że wiedząc, iż sytuacja finansowa spółki nie pozwala na zaspokojenie wszystkich roszczeń, a pierwszeństwo zaspokajania mają należności pracowników z tytułu wynagrodzenia za pracę, wykorzystując swoje stanowisko przewodniczącego Rady Nadzorczej i posiadanie większościowego pakietu akcji żądał od H. W., aby ten z pominięciem należności pracowników w pierwszej kolejności realizował należności przysługujące od (...) S.A. jemu samemu i jego własnej firmie (...) za świadczenie usług marketingowych, co skutkowało brakiem środków na wynagrodzenia za pracę, tj. czynu z art. 18 § 1 kk w zw. art. 218 § 1 kk,

2) w styczniu 2001 r. w S., działając czynem ciągłym, jako Przewodniczący Rady Nadzorczej (...) Spółki Akcyjnej w S. nakłaniał Prezesa Zarządu ww. spółki H. W. do wyłudzenia dla (...) S.A. kredytu, przez złożenie poświadczających nieprawdę dokumentów w celu uzyskania kredytu w kwocie 750.000 zł w (...) BANKU S.A. Oddział (...) w S., a to oświadczeń, że wszystkie maszyny i urządzenia proponowane jako zabezpieczenie kredytu są własnością (...) S.A., wiedząc, że część z nich stanowi własność firmy (...) z Niemiec, w wyniku czego doszło do zawarcia umowy kredytowej

nr (...) o kredyt obrotowy złotowy w kwocie 750.000 zł oraz załączników do niej w postaci umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie nr (...) dotyczącej parku maszynowego i urządzeń szwalniczych o łącznej wartości 972.416 zł i umowy zastawniczej nr (...) ustanawiającej zastaw na tym samym mieniu, w których to wszystkich umowach H. W. złożył stwierdzające nieprawdę oświadczenia co do własności wymienionego mienia, wyłudając w ten sposób kredyt, który został spłacony tylko w części, tj. czynu z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk,

3) w czerwcu 2001 r. w S. i Ł., działając czynem ciągłym, jako Przewodniczący Rady Nadzorczej (...) Spółki Akcyjnej w S. nakłaniał Prezesa Zarządu ww. spółki H. W. do wyłudzenia dla (...) S.A. kredytu przez złożenie poświadczających nieprawdę dokumentów w celu uzyskania kredytu w kwocie 600.000 zł, a następnie 350.000 zł w Banku (...) S.A. w Ł., a mianowicie oświadczeń, że wszystkie maszyny i urządzenia proponowane jako zabezpieczenie kredytu są własnością (...) S.A., wiedząc że część z nich stanowi własność firmy (...) z Niemiec oraz do zatajenia faktu, że są one przedmiotem umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie nr (...) i umowy zastawniczej nr (...) ustanawiającej zastaw na rzecz (...) BANKU S.A. w W., w wyniku czego doszło w dniu 25 czerwca 2001 r. do zawarcia umowy kredytowej na kwotę 350.000 zł oraz umowy przeniesienia własności powyższych maszyn o wartości 972.416 zł na rzecz ww. Banku, w których to obu umowach H. W. złożył stwierdzające nieprawdę oświadczenia co do własności wymienionego mienia i zataił fakt istnienia wcześniejszych zobowiązań, wyłudając w ten sposób kredyt, który następnie nie został spłacony, tj. czynu z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk,

4) w okresie co najmniej od połowy 2000 r. do sierpnia 2002 r. w S., działając czynem ciągłym, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, jako Przewodniczący Rady Nadzorczej (...) Spółki Akcyjnej w S. nakłaniał prezesa Zarządu tej spółki H. W., zobowiązanego na podstawie ustawy i umowy o pracę do zajmowania się sprawami majątkowymi tej spółki oraz jej działalnością gospodarczą, do działania na szkodę spółki poprzez niedopełnienie obowiązku racjonalnego dysponowania jej środkami majątkowymi, a mianowicie:

- do kontynuowania zawartej w dniu 5 stycznia 2000 r. z jego własną firmą (...) umowy o świadczenie usług marketingowych dla (...) S.A., która nie przynosiła jakichkolwiek efektów i korzyści dla (...) S.A., natomiast doprowadziła do obciążenia (...) S.A. należnościami w kwocie łącznej 758.532,84 zł, z czego faktycznie wypłacono firmie (...) kwotę łączną 428.113,31 zł jako należność za bliżej niesprecyzowane usługi marketingowe i koszty,
- do utrzymywania otwartego w dniu 1 grudnia 1999 r. Biura Handlowego (...) S.A. w P., pomimo braku jakichkolwiek efektów ekonomicznych i korzyściach niewspółmiernych do ponoszonych nakładów, z którego to zaś biura R. J. (1) korzystał, co obciążało (...) S.A. należnościami w łącznej kwocie 299.178,02 zł stanowiącymi koszt utrzymania wymienionego biura, co spowodowało znaczną szkodę majątkową w mieniu (...) S.A., tj. czynu z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 296 § 1 kk w zw. z art. 12 kk przy zastosowaniu art. 4 § 1 kk,

IV. za czyny wymienione w pkt. III skazał R. J. (1):

- za czyn 1) na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 218 § 1 kk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- za czyny 2) i 3) na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk oraz art. 33 § 1 i 2 kk na karę 2 lat pozbawienia wolności i 150 stawek dziennych grzywny,

- za czyn 4) na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 296 § 1 kk oraz art. 33 § 1 i 2 kk na kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 200 stawek dziennych grzywny,

V. na podstawie art. 86 i 87 § 1 kk wymierzył oskarżonym H. W. i R. J. (1) kary łączne po 2 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności i po 300 stawek dziennych grzywny, ustalając co do obu oskarżonych wysokość stawki dziennej na 100 złotych,

VI. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec H. W. obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej czynem opisanym w pkt I ppkt 4 przez zapłatę na rzecz (...) Banku SA w K. kwoty 344.913,09 złotych,

VII, na podstawie art. 415 § 3 k.k. pozostawił powództwa cywilne bez rozpoznania,

VIII, zasądził od obu oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa kosztów procesu po połowie i wymierza im opłaty w wysokości po 6.400 złotych.

Wyrok zaskarżyli prokurator i obrońcy obu oskarżonych.

Prokurator zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść obu oskarżonych.

Wyrokowi temu zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego:

- art. 18 § 1 k.k. poprzez podanie tego artykułu w kwalifikacji prawnej czynów za które R. J. (1) został skazany, a opisanych w pkt III.1, III.2, III.3, III.4 części dyspozytywnej wyroku, podczas gdy prawidłowym - przy przypisaniu oskarżonemu sprawstwa w postaci podżegania do wskazanych czynów - było wskazanie w kwalifikacji prawnej art. 18 § 2 k.k.,
- art. 33 § 1 i 3 k.k. poprzez brak określenia w zaskarżonym wyroku wysokości stawki dziennej grzywny, co miało miejsce odnośnie oskarżonych: H. W. (pkt II myśluki 3 i 4 - części dyspozytywnej wyroku) i R. J. (1) (pkt IV myśluki 2 i 3 - części dyspozytywnej wyroku), co do poszczególnych czynów za które w/w zostali skazani, opisanych w części dyspozytywnej wyroku: 1.3, 1.4, 1.5 (H. W.); III.2, III.3, III.4 (R. J. (1)),
- art. 91 § 2 k.k. poprzez nie wskazanie tego artykułu jako podstawy prawnej wymierzenia kary łącznej oskarżonym H. W. i R. J. (1), przy jednoczesnym błędnym wskazaniu, iż podstawą wymierzenia kary łącznej są: art. 86 k.k. i art. 87 § 1 k.k.

Podnosząc powyższe zarzuty prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wskazanie:

1. **art. 18 § 2 k.k.** w miejsce art. 18 § 1 k.k. w kwalifikacji prawnej czynów opisanych w pkt III.1, III.2, III.3, III.4 części dyspozytywnej wyroku, za których popełnienie skazany został R. J. (1),
2. kwoty 100 zł w pkt II myśluki 3 i 4, oraz pkt IV myśluki 2 i 3 części dyspozytywnej wyroku - jako wysokości stawki dziennej grzywnien wymierzonych za czyny opisane w części dyspozytywnej wyroku: 1.3, 1.4, 1.5 (H. W.), oraz III.2, III.3, III.4 (R. J. (1)),
3. **art. 91 § 2 k.k.** zamiast art. 86 k.k. i art. 87 § 1 k.k. jako podstawy prawnej wymierzenia kar łącznych wobec H. W. oraz R. J. (1).

Obrońca oskarżonego H. W. zaskarżył w całości wobec tego oskarżonego, zarzucając mu:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że oskarżony H. W. w sposób uporczywy naruszał prawa pracowników (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S., poprzez niewypłacanie wynagrodzeń, w tym poprzez wypłacanie należności oskarżonemu R. J. (1), podczas gdy:

- wynagrodzenia pracowników (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. za lata 2000 i 2001 były wypłacone w całości a w miesiącu sierpniu 2002 r. wynosiły one niewiele ponad trzy miesiące - zeznania świadków W. O. i M. D. (1), opinia biegłego S. M.,

- z należnej oskarżonemu R. J. (1) kwoty 837.747,25 zł. wypłacona została kwota 507.327,72 zł. co stanowi 60% zobowiązań (dodatkowo R. J. (1) poręczył (...) spółce akcyjnej z siedzibą w S. kredyty bankowe na 900.000,00 zł. i zawarł umowy pożyczki z M. G. (2) na uregulowanie zobowiązań wobec pracowników), przy okresie czasu

01.01.2000 - 31.07.2002 r. - 31 miesięcy, oznacza, że przeciętnie należności zostały zaspokojone za okres do 31 lipca 2001 r., a więc okres zaległości był dłuższy niż zobowiązań wobec pracowników (vide opinia biegłego S. M.),

- wynagrodzenia były wypłacane w miarę możliwości, ale sytuacja (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. była zła z powodu spadku zamówień, zmian kursu złotego do marki niemieckiej, wysokich kosztów stałych, niemożliwości dostosowania stanu zatrudnienia do potrzeb spółki z powodu obowiązującego pakietu socjalnego, konieczności utrzymania produkcji, spółka nie miała żadnej możliwości dysponowania majątkiem, na którym prowadziła działalność z powodu uregulowań umowy o oddania majątku do odpłatnego korzystania zawartej ze Skarbem Państwa - co wynika z wyjaśnień oskarżonego H. W., zeznań świadków J. L., M. K. (4), J. S. (3), Z. S., znajdującej się w aktach sprawy opinii biegłego P. W. ze sprawy ubezpieczeniowej oskarżonego H. W.,
  - oskarżony H. W. i pracownicy na stanowiska kierowniczych otrzymywali wynagrodzenie na samym końcu po pracownikach produkcyjnych - zeznania św. B. B. (3), J. S. (3), A. L.,
  - przez cały okres czasu nie zostały wstrzymane płatności wynagrodzeń - vide opinia biegłego S. M.,
  - oskarżony H. W. podejmował działania w celu uzyskania środków finansowych na realizację zobowiązań pracowniczych i z tytułu ubezpieczeń społecznych, oraz uzdrowienia sytuacji (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S., tj. organizacja przeniesienia działalności na ul. (...), zbycia nieruchomości przy ul. (...) innym inwestorom, zaciągnięcie kredytów w (...) Banku spółka akcyjna (poręczonym przez oskarżonego R. J. (1)) - całości przekazanego do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, pożyczek od M. G. (2) - vide opinia biegłego P. W. ze sprawy ubezpieczeniowej oskarżonego H. W., zeznania św. J. D., J. W. (3), M. G. (2), wyjaśnienia R. J. (1),
  - środki pieniężne będące w posiadaniu (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. nie wystarczały na zaspokojenie wszystkich zobowiązań, a zarząd w osobie oskarżonego H. W. musiał tak nimi gospodarować aby utrzymać produkcję - vide brak danych o przepływach pieniężnych, który to brak winien być zgodnie z dyspozycją art. 5 § 2 k.p.k. wyjaśniany na korzyść oskarżonego,
  - (...) spółka akcyjna z siedzibą w S. już w momencie zawarcia umowy ze Skarbem Państwa o oddanie mienia do odpłatnego korzystania nie miała płynności finansowej i nie miała szans utrzymać się na rynku - vide opinia biegłego P. W. ze sprawy ubezpieczeniowej oskarżonego H. W.,
  - oskarżony H. W. na bieżąco informował przedstawicieli załogi, związku zawodowe, Delegaturę Ministerstwa Skarbu Państwa o postępach negocjacji związanych ze sprzedażą nieruchomości przy ul. (...) w S., sytuacji finansowej spółki, jak i uzgadniał z przedstawicielami załogi kolejność wypłat w ramach wpływających środków finansowych do spółki, co prowadzi do wniosku, iż opóźnienie w wypłacie wynagrodzeń pracowniczych oraz regulowaniu składek na ubezpieczenie społeczne, nie było wynikiem umyślnego i celowego działania oskarżonego H. W. i nie występuje znamień uporczywości naruszania praw pracowniczych,
- 2) naruszenie prawa materialnego a to art. 218 § 1 k.k. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że naruszenie praw pracowniczych następuje w przypadku niewypłacenia pracownikowi wynagrodzenia w całości w przypadku dokonania płatności na rzecz innego podmiotu, podczas gdy do uporczywego naruszenia tych praw dochodzi jeżeli pracodawca nie reguluje zobowiązań wobec pracowników pomimo posiada takich możliwości finansowych z uwzględnieniem konieczności zapewnienia istnienia przedsiębiorstwa,
- 3) naruszenie prawa procesowego a to art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie przy wyrokowaniu dowodu z dokumentu opinii biegłego P. W. sporządzonej w sprawie ubezpieczeniowej oskarżonego H. W., z której wynika, że (...) spółka akcyjna od momentu powstania nie mogła funkcjonować na rynku i konkurować, gdyż jej stan finansowy już w momencie podpisania umowy ze Skarbem Państwa uzasadniał wystąpienie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości,
- 4) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, poprzez przyjęcie, iż oskarżony H. W. miał zamiar wprowadzić w błąd pracowników (...) SA (...) Oddział w S. co stanu prawnego maszyn będących

w posiadaniu (...) spółkę akcyjną z siedzibą w S., podczas gdy bank był w posiadaniu umowy zawartej ze Skarbem Państwa, znał jej treść, jej pracownicy i prawnicy uznali, iż maszyny mogą być przedmiotem przewłaszczenia na zabezpieczenia - vide wyjaśnienia H. W., zeznania św. I. Ł., co oznacza, iż oskarżony H. W. nie miał zamiaru poprzez nieprawdziwe oświadczenie doprowadzić do udzielenia kredytu,

5) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, poprzez uznanie, że oskarżony H. W. miał zamiar wprowadzić w błąd pracowników banków (...) Oddział w Ł. i Banku (...) w Ł., co do stanu prawnego maszyn będących przedmiotem umowy pomiędzy (...) spółką akcyjną z siedzibą w S. a (...), podczas gdy maszyny te były w znacznej części spłacone (do spłaty pozostało 10% ich wartości) i były traktowane jako własność (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S., o czym świadczy to że w chwili obecnej nadal są używane przez spółkę powstałą na bazie majątku używanego przez (...) spółka akcyjna z siedzibą w S. - vide wyjaśnienia H. W., zeznania św. J. S. (3), Z. S. i Ż. D.,

6) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, poprzez uznanie, że utrzymywanie funkcjonowania biura w P. oraz umowy z oskarżonym R. J. (1) jako akcjonariuszem i przewodniczącym Rady Nadzorczej) nie mieściło się w granicach ryzyka gospodarczego, podczas gdy w biurze w P. odbywały się posiedzenia Rady Nadzorczej, pozyskało ono paru klientów, oskarżony R. J. (1) reprezentował spółkę w negocjacjach oraz kontaktach z kontrahentami, a ponadto wola utrzymania obu tych umów istniała po stronie głównego akcjonariusza spółki i przewodniczącego Rady Nadzorczej, jak i samej Rady Nadzorczej - vide wyjaśnienia oskarżonych H. W., R. J. (1), zeznania św. E. R., M. W., G. F., J. L., Z. S., A. L.,

7) naruszenie prawa materialnego a to art. 46 § 1 k.k. poprzez zasądzenie odszkodowania od oskarżonego H. W. na rzecz (...) Banku bez uprzedniego sprawdzenia czy wierzytelność nadal istnieje i jaka jest jej wysokość, podczas gdy na karcie 2057 znajduje się nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany w dniu 03 czerwca 2003 r. przez Sąd Okręgowy w Poznaniu pod sygnaturą akt (...) przeciwko B. R. na kwotę 300.000,00 zł., co do której bank skierował egzekucję w celu dochodzenia należności z kredytu udzielonego (...) spółka akcyjna (k. 2058), a na karcie 2060 znajduje się bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przeciwko R. J. (1) na kwotę 361.224,31 zł. na tą samą kwotę, w aktach windykacyjnych znajdują się dokumenty z których wynika, że w stosunku do nieruchomości oskarżonego R. J. (1) prowadzona jest egzekucja z nieruchomości, co nie pozwala na ustalenie w jakiej wysokości kredyt nie został spłacony i jaka jest wysokość szkody,

8) naruszenie prawa procesowego a to art. 391 § 1 k.p.k. poprzez zaniechanie odczytywania zeznań świadków złożonych przez nich w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w postępowaniu przed uchyleniem wyroku, w sytuacji w której Sąd I Instancji odczytywał ich zeznania z postępowania przygotowawczego, a więc uznał, że zachodzą przesłanki do odczytania,

9) rażącej niewspółmierności kary, poprzez wymierzenie kary łącznej w wysokości 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności podczas gdy kara łączna w wysokości 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania spełniłaby wszelkie cele kary, a w stosunku do oskarżonego zachodzi pozytywna prognoza, że ponownie nie popełni przestępstwa.

W związku z powyższymi zarzutami wniósł o:

I.

I. zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uniewinnienie oskarżonego H. W. od popełnienia czynów opisanych w punktach I - V, części wstępnej skarżonego wyroku,

ewentualnie

II.

II. zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez wymierzenie oskarżonemu H. W. kary łącznej w wysokości 2 lat pozbawienia wolności z jednoczesnym warunkowym zawieszeniem jej wykonania,

ewentualnie

III. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego R. J. (1) zaskarżył wyrok w całości na korzyść tego oskarżonego. Wyrokowi temu zarzucił:

1) **obrazę** przepisów postępowania, a konkretnie **art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k.**, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, poprzez brak precyzyjnego wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowodów, na których Sąd oparł się wydając zaskarżone rozstrzygnięcie, oraz brak dokonania ich indywidualnej oceny i omówienia, pominięcie szeregu przeprowadzonych w sprawie dowodów, niewskazanie znaczenia poszczególnych dowodów dla przyjętych przez Sąd ustaleń we wzajemnym ich powiązaniu, z uwzględnieniem przyczyn dla których Sąd nie uznał dowodów przeciwnych, co sprawia, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie pozwala na prześledzenie procesu, który doprowadził Sąd do ustalenia sprawstwa (w zakresie podżegania) oraz winy oskarżonego R. J. (1), co w konsekwencji uniemożliwia instancyjną kontrolę wyroku, naruszając w sposób istotny prawo oskarżonego do obrony,

2) **obrazę** przepisów postępowania, a konkretnie **art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. oraz art. 6 k.p.k.**, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, poprzez brak dokładnego określenia w wyroku osób pokrzywdzonych, na których szkodę oskarżony miał popełnić czyn zakwalifikowany z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 218 § 1 k.k., w oparciu o przyjęcie przez Sąd, że wyliczenie pokrzywdzonych „z nazwiska” jest niecelowe, w sytuacji gdy Sąd nie ustalił katalogu osób pokrzywdzonych tym czynem, a nadto wskazał wprost, iż pełnej listy pracowników Sąd nie miał (s. 33 uzas.) i w konsekwencji Sąd jedynie ogólnie wskazał, iż pokrzywdzonymi są osoby, które we wskazanym w opisie czynu okresie pracowały w spółce (...) S.A., co uniemożliwia dokładne określenie granic przypisanego oskarżonemu czynu, nie spełnia tym samym stawianego przez art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. wymogu „dokładnego określenia czynu”, naruszając przez to w sposób istotny prawo oskarżonego do obrony,

3) **obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k.**, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez dowolną, niezgodną z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę dokonaną przez Sąd meriti co do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, wyrażającą się w szczególności w przyjęciu, że:

a) oskarżony R. J. (1) nakłonił H. W. do uporczywego naruszenia praw pracowniczych, w ten sposób, że zażądał od niego, aby ten, z pominięciem należności pracowników z tytułu wynagrodzenia za pracę, w pierwszej kolejności realizował należności firmy (...), w sytuacji gdy, wedle innych ustaleń Sądu, oskarżony J. polecał jedynie W. terminowe regulowanie należności wobec firmy (...), w żadnej mierze nie odnosząc się do kwestii wypłaty wynagrodzeń pracownikom, a nadto na zaistnienie wspomnianego żądania wskazują jedynie pomawiające wyjaśnienia współoskarżonego W., który jest zainteresowany umniejszaniem swojej roli w braku wypłacania pracownikom wynagrodzeń, a nadto zmieniał swoje wyjaśnienia w toku procesu,

b) oskarżony wiedział, że zapłata należności pracowników z tytułu wynagrodzenia za pracę ma pierwszeństwo zaspokojenia, w sytuacji gdy przypisywana przez Sąd oskarżonemu wiedza nie wynika z żadnych zgromadzonych w sprawie dowodów, a nadto nie istnieją żadne normy, które by przypisywały prymat zaspokojenia wynagrodzeniom za pracę nad innymi wierzytelnościami należnymi od spółki innym wierzycielom, przy czym Sąd na żadne regulacje w tym względzie się nie powołuje,

c) oskarżony J. nakłonił oskarżonego W. do „wyłudzenia” dla (...) S.A. kredytów w Banku (...) oraz Banku (...) S.A. w Ł., poprzez złożenie poświadczających nieprawdę dokumentów, w postaci oświadczeń, że wszystkie maszyny i urządzenia proponowane jako zabezpieczenie kredytu są własnością (...) S.A., w sytuacji gdy oskarżony (...) nie znał i nie mógł znać dokładnej treści przedmiotowych umów kredytowych, a nadto ustalenia te Sąd poczynił jedynie na podstawie pomawiających wyjaśnień współoskarżonego W., który jest zainteresowany umniejszaniem swojej roli w zaciągnięciu przedmiotowych kredytów, a nadto zmieniał swoje wyjaśnienia w toku procesu,

d) oskarżony R. J. (1) nakłonił oskarżonego W. do popełnienia przestępstwa działania na szkodę spółki (...) SA., w sytuacji gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego implikuje twierdzenie, iż w momencie podejmowania decyzji co do funkcjonowania współpracy (...) S.A. w firmą (...) oraz otwarcia i utrzymywania biura w P.. oskarżony W. nie działał w zamiarze wyrządzenia spółce szkody, a nadto owo nakłanianie W. przez J. wynika jedynie z pomawiających J. wyjaśnień współoskarżonego W., który jest zainteresowany umniejszaniem swojej roli w podejmowaniu decyzji biznesowych, które nie przyniosły zakładanego pozytywnego skutku, a nadto zmieniał swoje wyjaśnienia w toku procesu,

e) oskarżony R. J. (1) posiadał większościowy pakiet akcji spółki (...) S.A., czy też pakiet kontrolny, dający mu możliwość przevorsowania każdej swojej decyzji, co umożliwiała mu wydawanie W. poleceń, w tym żądań popełnienia przez tego ostatniego przestępstw, w sytuacji gdy z innych ustaleń Sądu wynika, że oskarżony posiadał dokładnie połowę akcji w spółce, a zatem nie był posiadaczem pakietu większościowego, a w konsekwencji nie mógł sam tylko doprowadzić do podejmowania określonych uchwał na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki, nie sposób zatem uznać za wiarygodne wyjaśnień W., w których wskazuje on, że dokonywał określonych operacji na polecenie J. w obawie o utratę pracy na mocy jego decyzji, a nadto zmieniał swoje wyjaśnienia w toku procesu,

f) R. J. (1) uczestniczył w rozmowach z bankami co do zaciągania przez (...) S.A. kredytów, w sytuacji gdy nie wynika to z żadnych dowodów przeprowadzonych w postępowaniu i omówionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

4) **błąd w ustaleniach faktycznych** przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, będący konsekwencją wadliwej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i polegający na poczynieniu niezgodnych z zaistniałym stanem faktycznym ustaleń wskazanych powyżej,

5) **rażącą obrazę prawa materialnego**, a konkretnie **art. 18 § 1 i art. 18 § 2 k.k.**, poprzez uznanie, że zachowanie oskarżonego R. J. (1) wypełniło znamiona podżegania (s. 36 uzas.), polegającego na nakłanianiu W. do popełnienia zarzuconych mu czynów i jednocześnie zakwalifikowanie czynu oskarżonego R. J. (1) z art. 18 § 1 k.k., w sytuacji gdy przy takich ustaleniach faktycznych, czyny oskarżonego winny zostać zakwalifikowane z art. 18 § 2 k.k.

6) **rażącą niewspółmierność** orzeczonej wobec oskarżonego **kary**, poprzez wymierzenie oskarżonemu J. kar jednostkowych jak i kary łącznej znacząco zbyt surowych, które to uchybienie wynikało z braku indywidualizacji wymierzonych oskarżonemu kar, a w efekcie doprowadziło do sytuacji, w której wymierzenie obu oskarżonemu niemalże dokładnie takich samych kar za przestępstwa popełnione w różnych formach zjawiskowych, jak również dokładnie takiej samej kary łącznej mimo różnej liczby przypisanych oskarżonemu przestępstw, jawi się w odczuciu społecznym jako rażąco niesprawiedliwe.

W oparciu o wskazane zarzuty **obrońca oskarżonego R. J. (1) wniósł o:**

1) zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego R. J. (1) od zarzuconych mu czynów,

ewentualnie:

2) 2)

2) zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez istotne złagodzenie wymierzonych oskarżonemu kar jednostkowych i kary łącznej i zastosowanie względem niego instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary,

ewentualnie:

3) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Szczecinie - do ponownego rozpoznania

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się zasadna. Zasadne okazały się też zarzuty apelacji obrońców oskarżonych skierowane przeciwko rozstrzygnięciu o karze.

Ustosunkowując się do zarzutów apelacji obrońców oskarżonych dotyczących czynów z art. 218 k.k. przypisanych H. W. w punkcie I.1, a R. J. (1) w punkcie III.1 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku należało mieć na uwadze, że czyny te zakończyły się w sierpniu 2002r. Czyn zabroniony opisany w art. 218 §1 k.k. zagrożony jest karą grzywny, ograniczenia wolności i pozbawienia wolności, stąd okres przedawnienia jego karalności wynosi 5 lat. Ponieważ w tym okresie wszczęto postępowanie in personam, ulega on wydłużeniu o kolejne 5 lat. Maksymalny okres przedawnienia wyrokowania w sprawie wynosi zatem 10 lat liczone od ostatniego dnia sierpnia 2002r. W dniu 31 sierpnia 2012r. nastąpiło zatem przedawnienie karalności obu tych czynów.

Rozważając kwestię pierwszeństwa przesłanek procesowych wymienionych w art. 17 §1 k.p.k., należy oczywiście przyznać prymat przesłankom merytorycznym, do jakich należy nie popełnienie czynu przed przesłanką przedawnienia karalności. Gdyby zatem w chwili wyrokowania przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie zachodziły podstawy uniewinnienia oskarżonych od czynów z art. 218 §1 k.k. z powodu niepopełnienia czynu, należałoby wydać takie rozstrzygnięcie. Ponieważ jednak brak jest podstaw by uznać, iż nie doszło do wypełnienia znamion tych czynów przez oskarżonych (przy czym H. W. w formie sprawstwa, a R. J. (1) w formie podżegania), jedyną decyzją procesową jaką można było w tym stanie sprawy podjąć było umorzenie postępowania o czyny z art. 218 §1 k.k. z uwagi na przedawnienie karalności.

Ponieważ powyższe rozważania doprowadziły do uchylecia zaskarżonego wyroku w części i umorzenia postępowania z urzędu na skutek zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej, zbędne - w rozumieniu art. 436 k.p.k. - stało się ustosunkowywanie się do zarzutów 1-3 apelacji obrońcy oskarżonego H. W., zarzutu naruszenia art. 18 §1 k.k. w części dotyczącej czynu opisanego w punkcie III.1 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku, podniesionego przez prokuratora oraz zarzutów: 2, 3 lit. a i b apelacji obrońcy oskarżonego R. J. (1).

Konsekwencją uchylecia wyroku w tej części stało się uchylenie kar łącznych pozbawienia wolności orzeczonych wobec obu oskarżonych, a co za tym idzie, także opłat naliczonych od tych kar. Uchylenie kar łącznych spowodowało, iż podniesiony przez prokuratora zarzut obrazy art. 91 §2 k.k. nie mógł zostać uwzględniony, mimo że był oczywiście trafny.

Przystępując do oceny pozostałej części wyroku, wskazać należy, że pierwszym chronologicznie czynem, przypisywanym wyłącznie H. W. był czyn popełniony w okresie od 15 marca do 14 kwietnia 2000r., a polegający na złożeniu nieprawdziwego oświadczenia o własności maszyn stanowiących zabezpieczenie kredytu udzielanego przez Bank (...) S.A. Odnośnie tego czynu, obrońca H. W. stawia zarzut błędu w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż oskarżony miał zamiar wprowadzić w błąd pracowników Banku. Zarzut ten jest oczywiście niezasadny, jeśli zważy się na opis czynu przypisanego H. W. w punkcie I.2 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku, z którego wynika, że przypisuje mu się złożenie nieprawdziwego oświadczenia o prawie własności (...) S.A., w wyniku czego doszło do udzielenia kredytu obrotowego. Oczywiście w zarzucie sformułowanym przez prokuratora znajdowały się stwierdzenia o wprowadzaniu pracowników banku w błąd, jednak stanowiska tego, realizując między innymi zalecenia Sądu odwoławczego poprzednio rozpoznającego sprawę, nie podzielił Sąd meriti. Co więcej, na str. 37-38 uzasadnienia Sąd wskazał, że oskarżony swoim działaniem nie wprowadził pracowników Banku (...) S.A. w błąd, jako że „pracownicy banku potwierdzili w zeznaniach, że fakt ten został dostrzeżony”. Dlatego polemika obrońcy oskarżonego – trafna na gruncie zarzutów aktu oskarżenia – prowadzona jest niejako obok wyroku będącego przedmiotem zaskarżenia. Oczywiście przy tym jest, że maszyny będące przedmiotem zabezpieczenia kredytu udzielonego przez Bank (...) S.A. były w znacznej części spłacone, jednak ich własność nie przeszła na (...) S.A., a zatem złożone bankowi oświadczenie co do własności linii produkcyjnej nie polegało na prawdzie. Dodać należy, że przestępstwo z art. 297 §1 k.k. jest przestępstwem formalnym polegającym w tym konkretnym przypadku na złożeniu nieprawdziwego oświadczenia w celu uzyskania kredytu. Trafność rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I.2 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku nie budzi zatem wątpliwości i dlatego w tej części zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy.

Kolejną kwestią podlegającą kontroli odwoławczej było uzyskanie przez (...) S.A. dwóch kredytów: od (...) Banku i od Banku (...). Zaciąganie takiego kredytu leży w gestii zarządu spółki, stąd odpowiedzialność H. W. jako jedyne go członka zarządu (...) S.A. została przyjęta prawidłowo. Sąd I instancji trafnie ustalił, że H. W. składając (...) Bankowi wniosek o udzielenie kredytu złożył nieprawdziwe oświadczenie, że wszystkie maszyny i urządzenia przedstawione jako zabezpieczenie tego kredytu są własnością (...) S.A. W rzeczywistości część z przedstawionych jako zabezpieczenie maszyn, stanowiła własność firmy (...) z Niemiec. Sprawstwo czynu z art. 297 §1 k.k. nie budzi zatem wątpliwości, tak samo jak przyjęcie, że doszło do wprowadzenia w błąd co do istotnej okoliczności dotyczącej udzielanego wsparcia finansowego. Podobnie trafnie ustalono, że bank na podstawie nieprawdziwego wniosku kredytowego rozporządził swoim majątkiem. Niekorzystne rozporządzenie mieniem oznacza dokonanie dyspozycji swoim majątkiem, które wywołuje skutki negatywne dla interesów rozporządzającego. Aczkolwiek nie jest wymagane wykazanie szkody po stronie rozporządzającego, gdyż nie należy ona do znamion przestępstwa, w tym przypadku doszło do udzielenia kredytu, który nie został spłacony w całości. Nawet jednak w przypadku wypełnienia świadczenia wzajemnego przez sprawcę jest to okoliczność nieistotna z punktu widzenia realizacji znamienia „niekorzystnego rozporządzenia mieniem”. Dla oceny czy rozporządzenie mieniem było niekorzystne istotne jest jedynie to, czy w jego wyniku doszło do ogólnego pogorszenia sytuacji majątkowej pokrzywdzonego, w tym m.in. zmniejszenia szans na zaspokojenie jego roszczeń w przyszłości lub do zwiększenia ryzyka po stronie pokrzywdzonego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2000r., V KKN 267/00, OSNKW 2000/9-10/85). Podstawą oceny, czy w konkretnym przypadku doszło do niekorzystnego rozporządzenia, „jest porównanie sytuacji pokrzywdzonego istniejącej bezpośrednio przed dokonaniem rozporządzenia oraz sytuacji po dokonaniu tej czynności przez oszukanego” (M. Dąbrowska-Kardas w: A. Zoll (red.), Kodeks karny. Komentarz, t. 75 do art. 286).

Kluczowa jest zatem odpowiedź na pytanie, czy sytuacja (...) Banku S.A. jako udzielającego kredytu na podstawie umowy nr (...) uległa zmianie w wyniku wprowadzenia go w błąd na podstawie nieprawdziwego oświadczenia. Sąd I instancji prawidłowo uznał, że doszło do pogorszenia sytuacji z uwagi na ustanowienie zabezpieczenia na przedmiotach nienależących do (...) S.A., co pozbawiło bank możliwości zaspokojenia się z tych przedmiotów. Dodatkowego argumentu dostarcza przebieg negocjacji banku z (...), w trakcie której bank uznał proponowane zabezpieczenia za niewystarczające, stąd konieczność ich poręczenia przez R. J. (1) w formie weksla in blanco. Dlatego należało odpowiedzieć sobie na pytanie, czy (...) Bank udzieliłby kredytu, gdyby wiedział, że proponowane jako zastaw maszyny nie są własnością (...). Z uwagi na utrudnienie możliwości egzekucji z tych przedmiotów i żądanie banku ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń, należało uznać, że bank nie zawarłby umowy kredytu wiedząc o tym, że (...) nie była właścicielem majątku stanowiącego przedmiot zabezpieczenia, a zatem doszło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem banku, który znalazł się w niekorzystnej sytuacji na skutek wprowadzenia go w błąd przez oskarżonego H. W., stąd ustalenia faktyczne Sądu I instancji zasługiwały na akceptację.

Pozostawała do oceny zasadność przypisania R. J. (1) podżegania do tego czynu. Jego obrońca podnosi dwie istotne kwestie wymagające rozważenia, czy wystarczający jest dowód w postaci wyjaśnień H. W. oraz czy oskarżony mógł zasadnie przyjmować, że wartość maszyn wynosząca 972.416 złotych została rozdzielona na dwa kredyty w wysokości 750.000 złotych od (...) Banku i 350.000 złotych od Banku (...). Odnosząc się do pierwszej z tych kwestii, istotnie w sytuacji konfliktu pomiędzy oskarżonymi, należy ostrożnie podchodzić do wzajemnych pomówień. Jednak powstaje tu pytanie, czy istotnie H. W. cokolwiek zyskiwał składając wyjaśnienia zawierające ewentualne pomówienia pod adresem R. J. (1). Twierdzenie, że znajdował się pod presją głównego akcjonariusza, w świetle zeznań pracowników (...) jest uzasadnione, jednak nie zwalnia H. W. od odpowiedzialności za ewentualne przestępstwo. Znajdowanie się w sytuacji nawet przymusu psychicznego, ekskuluje oskarżonego od popełnienia czynu zabronionego wyłącznie wówczas, gdy inaczej niż przez popełnienie czynu zabronionego, nie można uniknąć niebezpieczeństwa. W niniejszej sprawie ani nie zaistniało niebezpieczeństwo dla dobra prawnego, ani sytuacja, gdy inaczej niż przez popełnienia czynu zabronionego nie można uniknąć tego niebezpieczeństwa. H. W. stał bowiem przed alternatywą, czy uniknąć ewentualnego zwolnienia z pracy, czy popełnić przestępstwo. Nie był zatem uprawniony do dokonania takiego wyboru, jakiego dokonał. Próba przerzucania odpowiedzialności na R. J. (1) nie polepszyłaby jego sytuacji, zatem nie miał interesu w ewentualnym pomawianiu, co czyni bezzasadnym zarzut obrońcy oskarżonego R. J. (1).

Natomiast jeżeli chodzi o świadomość R. J. (1) co do wartości zastawianych maszyn i urządzeń, tudzież ewentualnego rozdzielenia przedmiotu zastawu, wskazać należy, że nawet samo arytmetyczne zliczenie wartości uzyskanych kredytów opiewa na 1.100.000 złotych, przy wartości maszyn 972.416 złote - według wyceny rzeczoznawcy. Nie mogły one zatem zostać rozdzielone do obydwu kredytów, a taką linię obrony prezentuje oskarżony R. J. (1). Warto przypomnieć, że wniosek kredytowy do Banku (...) opiewał na 600.000 złotych (co podwyższało wartość kredytów, o które wystąpiono do 1.350.000 złotych), zaś udzielono go w kwocie 350.000 złotych. Z wyjaśnień H. W. wynika, że informował R. J. (1) o trudnościach przy uzyskaniu kredytu w (...) Banku, wskazując na rodzaj proponowanego zabezpieczenia i wysokość kredytu. R. J. (1) zaproponował, że kredyt poręczy osobiście. Złożenie przez niego weksła potwierdza prawdziwość wyjaśnień H. W. odnośnie informowania R. J. (1) o wnioskowanym kredycie, sposobie jego zabezpieczenia. Kwota uzyskanego kredytu należy do essentialia negotii umowy tego typu. Dlatego zgodna z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego jest ocena Sądu I instancji, że skoro R. J. (1) stał się poręczającym konkretną umowę kredytową i to na niebagatelną kwotę, to znał jej treść i dotychczasowe proponowane zabezpieczenie, skoro zaoferował jego uzupełnienie. Dlatego Sąd nie podzielił zarzutów apelacji obrońców obu oskarżonych co do oszustwa na szkodę (...) Banku.

Jeżeli chodzi o orzeczenie co do winy co do tego czynu było ono prawidłowe w odniesieniu do H. W., natomiast w przypadku R. J. (1) obarczone było ono błędem w kwalifikacji prawnej. Prokurator słusznie tę okoliczność dostrzegł, tyle że próbował zakwalifikować zmianę kwalifikacji prawnej jako orzeczenie co do kary, co nie jest trafne. Do kwestii tej Sąd odwoławczy odniesie się w dalszej części uzasadnienia.

Kolejne dwa czyny przypisane obu oskarżonym (punkt I.4 i III.3 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku) dotyczyły oszustwa na szkodę Banku (...) S.A. W zasadzie dotychczasową argumentację zaprezentowaną przy okazji oszustwa na szkodę (...) Banku S.A. nie tylko należałoby powtórzyć, ale i pogłębić o istotną okoliczność, że maszyny niebędące własnością (...) S.A., a firmy (...), dodatkowo zastawione w (...) Banku, teraz stały się przedmiotem kolejnego czynu zabronionego na szkodę kolejnego banku, który dokonał niekorzystnego rozporządzenia mieniem, bowiem nie miał żadnych możliwości wyegzekwowania swoich roszczeń z majątku (...) S.A. Dodatkowo ustanowienie zabezpieczenia kredytu w znacznej wartości 300.000 złotych na majątku członka rodziny oskarżonego R. J. (1), wzmacnia ocenę dowodów, jaką przeprowadził Sąd I instancji, a którą jako zgodną z zasadami wyrażonymi w art. 7 k.p.k., Sąd odwoławczy zaakceptował. Powtórzyć należy, iż brak jest powodów, dla których należałoby uznać, iż H. W. cokolwiek zyskiwałby wyjaśniając, iż informował R. J. (1) o przebiegu negocjacji kredytowych i R. J. (1) nakłonił go do zastawienia maszyn w celu uzyskania kredytu. Brak jest zatem racjonalnych przesłanek uzasadniających przyjęcie tezy o tym, że wyjaśnienia H. W. miałyby polegać na pomówieniu. Wzięcie udziału w zabezpieczeniu umowy kredytu poprzez ustanowienie hipoteki na nieruchomości w P. przy ul. (...), czyli czynności, która wiązała się z wiedzą o wartości zabezpieczenia i kredytu, wskazuje, iż Sąd I instancji nie uchybił zasadzie swobodnej oceny dowodów, a zatem ustalenia faktyczne poczynione na podstawie prawidłowo ocenionych dowodów również zasługują na akceptację.

Kończąc odnoszenie się do zarzutów apelacyjnych zgłoszonych przeciwko orzeczeniu o oszustwie na szkodę banków: (...) Bank i Bank (...), należy wskazać, iż tylko obaj oskarżeni mieli motyw jego popełnienia. H. W. występował jako zarząd spółki zainteresowanej udzieleniem tego wsparcia. R. J. (1) miał zaś bardziej dalekosiężny motyw o charakterze majątkowym. Istotna w sprawie jest okoliczność, iż (...) S.A. nie miała możliwości spłaty obu kredytów z działalności operacyjnej. Celem działania R. J. (1), z którym się nie krył przed H. W. była spłata zobowiązań, uzyskanie własności nieruchomości przy al. (...) i zbycie jej na rzecz (...), która miała w tym miejscu zbudować Galerię (...). Kwota, która padała jako cena nieruchomości, to 6 mln złotych. Spółka miała spłacić dwa kredyty łącznie opiewające na 1,1 mln zł, kolejne 1,4 mln zł miało kosztować przeniesienie (...) na ul. (...) do budynków po dawnym (...). Netto spółka miała uzyskać 3,5 mln zł, które gdyby potraktować jako zysk spółki do podziału, w połowie przypadłyby R. J. (1). I tak naprawdę to byłby największy zysk z udziałów w tym przedsięwzięciu, którego warunkiem było uzyskanie dwóch inkryminowanych kredytów w (...) Banku i Banku (...). Tyle, że R. J. (1) i H. W. nie mogli uznawać tej transakcji za pewną, bowiem nie została podpisana nawet umowa przedwstępna. Zatem motyw również wskazuje na udział obu oskarżonych w popełnieniu tych przestępstw.

Odnosząc się krótko do zarzutu obrońcy oskarżonego R. J. (1), jakoby Sąd błędnie ustalił, że oskarżony brał udział w negocjacjach w banku, to niewątpliwie osobą występującą z wnioskiem kredytowym i prowadzącą negocjacje z tym związane był H. W.. W momencie jednak, gdy powstała konieczność wniesienia dodatkowych zabezpieczeń, wziął w nich udział R. J. (1), który złożył w (...) Banku poręczenie wekslowe. Potwierdzają to zeznania K. K., pracownika tego banku.

Również i w tym przypadku orzeczenie o winie w odniesieniu do H. W. należało uznać za prawidłowe, a w stosunku do R. J. (1) – również było trafne, oczywiście z pominięciem kwalifikacji prawnej.

Ostatni czyn przypisany oskarżonym, znowu w przypadku H. W. w formie sprawstwa, a co do R. J. (1) – podżegania, to przestępstwo niegospodarności z art. 296 k.k. W poprzednich przypadkach inicjatorem występowania o kredyty był jednoosobowy zarząd spółki, czyli H. W.. W tym przypadku inicjatorem utworzenia biura handlowego w P. i podpisania umowy o świadczenie usług marketingowych był R. J. (1). Jak wynika z protokołów posiedzeń Rady Nadzorczej (...) S.A. decyzja o utworzeniu biura handlowego zapadła na posiedzeniu Rady Nadzorczej i została przekazana do wykonania zarządowi (protokół posiedzenia Rady z 13.12.1999r., k. 2617). Niewątpliwie zatem inicjatywa wyszła od R. J. (1). Oskarżony ten przyjął taktykę procesową zaprzeczania wszystkim stawianym mu zarzutom, podniósł m.in., że zarząd spółki nigdy nie zgłaszał mu wniosków o likwidację biura jako zbyt kosztownego dla spółki, czemu przeczają dokumenty w postaci protokołów posiedzeń Rady z dnia 28.06.2001r. (k. 2590) i z dnia 14.09.2001r. (k. 2588), a z których wynika jednoznacznie, iż inicjatorem wniosku o likwidację biura był H. W., zaś R. J. (1) przekonał Radę o potrzebie utrzymania biura. Również świadek E. R. (k. 2430) zeznała, że „pan W. mówił o likwidacji biura w P., jednak doszliśmy do wniosku, że (biuro) musi zostać, bo trzeba poszukiwać kontrahenta”. Powyższe dowody wskazują, że Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny wyjaśnień H. W., które polegały na prawdzie, dorzucając kolejny argument przeciwko uznaniu za wiarygodne wyjaśnień R. J. (1).

Sąd rozpatrywał kwestię, czy zachowanie takie zwalnia H. W. z odpowiedzialności karnej za czyn z art. 296 §1 k.k. i doszedł do przekonania, że jednak należy udzielić odpowiedzi negatywnej. To zarząd spółki prowadzi sprawy spółki i na nim ciąży z ustawy obowiązek dbałości o zajmowanie się jej sprawami majątkowymi i działalnością gospodarczą. Dobitym dowodem na to, że można było dokonać takiej likwidacji biura i wypowiedzenia umowy było działanie następnego prezesa zarządu – W. H., która tego dokonała. Zwrócenie się z wnioskiem do Rady Nadzorczej o zgodę na likwidację biura i wypowiedzenie umowy marketingowej, która po wysłuchaniu R. J. (1) zdecydowała o jego utrzymaniu świadczy natomiast o tym, że niewątpliwie R. J. (1) nakłaniał H. W. do utrzymania funkcjonowania zarówno biura w P., jak i umowy marketingowej, wykorzystując swoją pozycję jako głównego akcjonariusza, którego rola w sytuacji rozproszenia pozostałych akcji w rękach pracowników, była w spółce dominująca. Do utrzymania biura R. J. (1) nakłaniał zresztą nie tylko H. W., ale również członków Rady Nadzorczej. Dlatego Sąd odwoławczy nie dopatruje się obrazy przepisów postępowania, ani błędu w ustaleniach faktycznych w tym zakresie.

Oceniając natomiast zachowanie oskarżonych pod kątem prawnym, nie można się zgodzić z tezą jakoby Sąd karny zbyt daleko ingerował w swobodę prowadzenia działalności gospodarczej. Gdyby oceniać zarzut prokuratora z aktu oskarżenia, można by się dopatrywać takiej zbyt głęboko posuniętej ingerencji, jednak Sąd słusznie dokonał zawężenia opisu czynu. Nie można bowiem z gruntu wysnuć wniosku o niegospodarności decyzji o utworzeniu biura handlowego, czy umowy marketingowej już w momencie ich powzięcia. Jak wiele innych zjawisk gospodarczych, które siłą rzeczy obarczone są pewnym ryzykiem, nie były one karygodne od początku. Jednak z wyjaśnień H. W. i zeznań J. L. wynika, że po pół roku funkcjonowania biura i umowy o usługi marketingowe zweryfikowano zasadność ich dalszego funkcjonowania. Nie zapadła jednak decyzja o wycofaniu się z tych przedsięwzięć i z tym momentem należy wiązać początek działania przestępnego.

Prawidłowo zatem Sąd ograniczył okres objęty opisem czynu przypisanego obu oskarżonym od połowy 2000r. W tym momencie oskarżeni wiedzieli już, że funkcjonowanie biura handlowego w P. i umowy o usługi marketingowe nie przynosi spodziewanych efektów gospodarczych. W prawie karnym do oceny prawidłowości zachowań osób zobowiązanych do zajmowania się sprawami majątkowymi i działalnością gospodarczą przyjmowane jest kryterium „rzetelnego przedsiębiorcy”. Oznacza to osobę, która powierzonym mu majątkiem gospodaruje tak rzetelnie, jak

swoim. Dla oceny, czy oskarżeni spełniali to kryterium konieczne jest odniesienie się do stanu majątkowego i finansowego spółki (...) w tym okresie. obrońcy oskarżonego H. W. w trakcie rozprawy apelacyjnej nieco przekoloryzowali stan spółki, podkreślając, iż z gruntu nie miała ona szansy funkcjonowania. W świetle opinii biegłych należy to stanowisko uznać za przesadzone, choć niewątpliwie spółka była w trudnej sytuacji. W momencie prywatyzacji majątek spółki przekraczał jej zobowiązania, aczkolwiek margines możliwego błędu był zakreszony wąsko, gdyż zobowiązania wynosiły 85% majątku. Zatem na oskarżonych, jako członkowi zarządu i głównemu udziałowcy, ciążył szczególny obowiązek dbałości o ponoszone wydatki i uzyskiwane dochody, bowiem jak już wspomniano, pola na ewentualne błędy było niewiele. Sytuacja spółki załamała się wraz ze zmianą kursu złotego do marki, w której zawarte były kontrakty z partnerami niemieckimi. Przy braku elastyczności, spowodowanej pakietem socjalnym, spółka musiała popaść w straty. Szczególnie zatem w tym okresie należało dbać o likwidację nieproporcjonalnych do innych kosztów oraz nie przynoszących spodziewanych dochodów. Działalność biura handlowego przyniosła kilku nowych kontrahentów, tylko nieznacznie zwiększających dochody. Umowa o świadczenie usług marketingowych również nie przynosiła spodziewanych korzyści. Argument oskarżonego R. J. (1), że jako główny udziałowiec, który wycofał się z innej działalności odzieżowej, musiał uzyskiwać jakieś dochody na życie, jest całkowicie chybiony. Kodeks spółek handlowych zna przecież szczególny tryb zawierania umów między członkami rad nadzorczych i akcjonariuszami, a samą spółką. Strony mają możliwość swobodnego kształtowania stosunków prawnych, zatem gdyby intencją R. J. (1) było uzyskiwanie dochodów ze stosunku pracy, powinien inaczej ukształtować swoje relacje ze spółką, w której był głównym akcjonariuszem. Jeżeli zatem uznał, że jego relacjom odpowiada treść umowy o usługi marketingowe, powinien zważyć na to, że jego usługi nie przynosiły spodziewanych korzyści. Zatem słuszna jest konstatacja Sądu I instancji, że kontynuowanie od połowy 2000r. działalności biura handlowego w P. i umowy o świadczenie usług marketingowych, było niegospodarne i niezgodne ze standardami rzetelnego gospodarza, dbającego o powierzony mu majątek. Dlatego i w tym zakresie należało utrzymać w mocy zaskarżony wyrok co do winy.

Wracając do kwestii przyjęcia w kwalifikacji prawnej trzech czynów przypisanych R. J. (1) art. 18 §1 k.k., przy jednoczesnym przypisaniu mu podżegania, należało uznać, iż zaskarżone orzeczenie w tym zakresie nie zasługiwało na akceptację. Prokurator problem ten dostrzegł, formułując stosowny zarzut apelacyjny, jednak w petitum apelacji określił również granice zaskarżenia tylko w odniesieniu do orzeczenia o karze. Kwestia kwalifikacji prawnej należy do oceny prawnej czynu, a zatem do orzeczenia o winie, stąd zarzut prokuratora obraży art. 18 §1 k.k., zgodny z zarzutem 5. apelacji obrońcy oskarżonego R. J. (1), należało uznać za uprawniony. W sytuacji, gdy został wniesiony środek odwoławczy na niekorzyść oskarżonego, Sąd odwoławczy mógł konwalidować to uchybienie Sądu I instancji poprzez zastosowanie bądź to art. 440 k.p.k. i uchylenie w tym zakresie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi meriti, który byłby uprawniony dokonać stosownej zmiany kwalifikacji prawnej, bądź to art. 455 k.p.k., gdyby nie zmieniał ustaleń faktycznych. Ponieważ w niniejszej sprawie Sąd ad quem nie dokonywał zmiany ustaleń faktycznych co do czynów przypisanych oskarżonemu R. J. (1) w punkcie III, podpunkty 2-4, nie uznał za trafny zarzutu prokuratora tylko ze względu na to, że określił on granice swojego środka odwoławczego wyłącznie do orzeczenia o karze i na podstawie art. 455 k.p.k. zmienił zaskarżony wyrok poprzez zastąpienie w kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu R. J. (1) w punkcie III, podpunkty 2-4 artykułu 18 §1 k.k. – artykułem 18 §2 k.k.

Sąd odwoławczy nie podzielił również zarzutu 8. apelacji obrońcy oskarżonego H. W., tj. obraży art. 391 §1 k.p.k. Uchybienie to miało polegać na zaniechaniu odczytywania zeznań świadków złożonych w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w postępowaniu przed uchyleniem wyroku, w sytuacji, w której Sąd I instancji odczytywał ich zeznania z postępowania przygotowawczego, a więc uznał, że zachodzą przesłanki do ich odczytania. Przede wszystkim wskazać należy, że zeznania świadków nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie o czyny z art. 218 §1 k.k., jako że postępowanie o te czyny umorzono, a także – o czyny z art. 297 §1 k.k. i z art. 286 §1 k.k. w zb. z art. 297 §1 k.k., gdyż w tym przypadku nieprawdziwość oświadczeń kierowanych do banków wynika z dokumentów, zaś przypisanie R. J. (1) podżegania wynika z wyjaśnień H. W. wspartych dokumentami. W odniesieniu natomiast do orzeczenia o czynie z art. 296 §1 k.k. opartego głównie na opiniach biegłych, wspartych dokumentami z posiedzeń rady nadzorczej, obrońca oskarżonego nawet nie podjął próby wykazania, w czym uchybienie to miało wpłynąć na treść zaskarżonego

wyroku, czyli w tym przypadku – odczytanie których zeznań wpłynęłoby w sposób istotny na ocenę dowodów, a w konsekwencji na ustalenia faktyczne w sprawie. Sąd odwoławczy nie dostrzega zaś z urzędu wpływu tego uchybienia na treść zaskarżonego orzeczenia.

Najsłabszym elementem zaskarżonego wyroku okazało się orzeczenie o karze. Sąd I instancji wymierzył karę grzywny, ewidentnie nieprawidłowo obejmującej wyłącznie ilość stawek dziennych, natomiast pomijającej wysokość stawki dziennej. Tymczasem prawidłowo ukształtowana grzywna stawkowa musi obejmować oba te elementy, gdyż art. 33 §1 k.k. wprost stanowi, że „grzywnę wymierza się w stawkach dziennych, określając liczbę stawek oraz wysokość jednej stawki”. Prawidłowe było dopiero orzeczenie o karach łącznych grzywny, w tym sensie, że obejmowało zarówno ilość stawek dziennych, jak i ich wysokość, jednak z przepisu art. 86 §2 k.k. wynika, że „wymierzając karę łączną grzywny, sąd określa na nowo wysokość stawki dziennej, kierując się wskazaniem określonymi w art. 33 §3; wysokość stawki dziennej nie może jednak przekraczać najwyższej ustalonej poprzednio”. Dlatego również kara łączna grzywny orzeczona wobec obu oskarżonych nie jest prawidłowa, bowiem Sąd I instancji nie mógł określić wysokości stawki dziennej kary łącznej grzywny w sytuacji, gdy nie orzekł wysokości grzywien jednostkowych. Grzywny jednostkowe orzeczone wobec obu oskarżonych, tak jak je ukształtował Sąd meriti, nie są znane ustawie, natomiast kara łączna grzywny jest błędna, gdyż bazowała na karach grzywny nie zawierających wysokości stawki dziennej.

Okoliczność tę dostrzegł prokurator i uczynił przedmiotem zarzutu apelacyjnego. Rację jednak ma obrońca oskarżonego R. J. (1), z którym zgodził się w trakcie rozprawy apelacyjnej prokurator i obrońca drugiego oskarżonego, iż braku tego nie można konwalidować w postępowaniu apelacyjnym, jednak można to uczynić w toku postępowania ponownego. Podniesienie tego zarzutu w apelacji prokuratora powoduje, że prawidłowe ukształtowanie kary jest możliwe w dalszym toku postępowania, aczkolwiek nie w toku postępowania odwoławczego, gdyż de facto sprowadzałoby się to do wymierzenia kary przez Sąd odwoławczy. Dotychczasowa grzywna obejmująca wyłącznie ilość stawek nie jest bowiem znana ustawie karnej. Nie jest jednak zasadny dalej idący wniosek apelacji obrońcy oskarżonego R. J. (1) o potrzebie uchylenia zaskarżonego wyroku w całości. Wadą jest dotknięte wyłącznie orzeczenie o karze, a nie orzeczenie o winie. Dopuszczalne jest zatem uchylenie zaskarżonego wyroku w części, w tym przypadku – w części dotyczącej orzeczenia o karze. Także w praktyce orzeczniczej Sądu Najwyższego tego rodzaju orzeczenia funkcjonowały np. po uznaniu za niekonstytucyjny art. 148 §2 i 3 k.k. w części dotyczącej sankcji karnej.

Sąd odwoławczy nie zgodził się jednak z tezą prokuratora, iż możliwe jest uchylenie wyroku w części dotyczącej jednej z kar, w tym przypadku – kary grzywny. Kodeks postępowania karnego w art. 437 §1 k.p.k. pozwala na uchylenie orzeczenia w części, jednocześnie w art. 425 §2 k.p.k. wskazując, że apelacja może zostać wniesiona od orzeczenia w części, precyzując w art. 447 §2 k.p.k., że apelacja co do kary dotyczy całości rozstrzygnięcia o karze i środkach karnych.

Dlatego, dostrzegając, że trafny jest zarzut apelacji prokuratora co do nieprawidłowości orzeczenia o karze grzywny, który dotyczy czynów przypisanych oskarżonemu H. W. w punkcie I, podpunkty 3-5 i oskarżonemu R. J. (1) w punkcie III, podpunkty 2-4, należało w tym zakresie uchylić zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i przekazać Sądowi Okręgowemu w Szczecinie ponowne orzeczenie o karach.

Jak już powyżej wskazano, zgodnie z art. 447 §2 k.p.k. uchylenie orzeczenia o karach obejmuje również orzeczenie o środkach karnych, także i w tym zakresie należało uchylić rozstrzygnięcie o środku karnym obowiązku naprawienia szkody orzeczone wobec H. W.. Trafny jest jednak zarzut 7. apelacji obrońcy oskarżonego H. W., iż Sąd meriti obraził przepis art. 46 §1 k.k. poprzez zasądzenie odszkodowania na rzecz (...) Banku S.A., podczas gdy rzeczywiście w aktach znajduje się odpis nakazu zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Poznaniu przeciwko B. R. i bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko R. J. (1). Wiadomo, że postępowanie egzekucyjne było przeciwko obu tym osobom prowadzone i uzyskano środki z tytułu egzekucji nieruchomości. Nie wiadomo zatem, w jakim zakresie dopuszczalne było zasądzenie odszkodowania od H. W..

Sąd Okręgowy w Szczecinie orzekający uprzednio jako sąd odwoławczy, sformułował zresztą wskazania dotyczące konieczności sprawdzenia, jaki jest stan egzekucji i jaką kwotę szkody dotychczas naprawiono. Zalecenia sądu odwoławczego w tym zakresie nie zostały wykonane, zatem uzupełniając zarzut 7. apelacji obrońcy oskarżonego H.

W. o obrazę art. 442 §3 k.p.k., należało uchylić orzeczenie o środku karnym obowiązku naprawienia szkody, nie tylko z przyczyn wskazanych w art. 437 §1 k.p.k., art. 425 §2 k.p.k. i art. 447 §2 k.p.k.

Ponieważ zaskarżony wyrok został w części dotyczącej kary uchylony niemal w całości, odnoszenie się do zarzutów rażącej niewspółmierności kary stało się zasadne tylko w odniesieniu do czynu opisanego w podpunkcie 2 punktu I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku, czyli czynu z art. 297 §1 k.k. przypisanego H. W.. W pozostałym zakresie odnoszenie się do zarzutu rażącej niewspółmierności kary było przedwczesne w rozumieniu art. 436 k.p.k.

Sąd odwoławczy uznał, że w części dotyczącej czynu z art. 297 §1 k.k. zasadny jest zarzut obrońcy oskarżonego H. W., choć trzeba pamiętać, że i waga tak ocenianego jednostkowego czynu zdecydowanie odbiega od oceny, która musiała obejmować wszystkie przestępstwa przypisane obu oskarżonym. Tymczasem mamy jednak do czynienia z jednym czynem, za który Sąd meriti wymierzył karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, czyli taką w odniesieniu, do której można realnie rozpatrywać podstawy warunkowego zawieszenia jej wykonania. Jest to czyn formalny i mimo, że zrealizowane zostały znamiona czynu zabronionego, to bank, który miał paść jego ofiarą miał świadomość podania mu nieprawdziwych danych. Stąd i społeczna szkodliwość takiego czynu jest zdecydowanie niższa, niż w przypadku wprowadzenia w błąd pracowników banku. Ponadto, jak już wspomniano wyżej, trudny stan finansowy (...) S.A. nie ekskulpował oskarżonych od odpowiedzialności za przypisane im czyny, jednak nie można go pomijać przy wymiarze kary, gdyż ma wpływ na ocenę m.in. społecznej szkodliwości czynu. Sytuacja finansowa (...) była zaś trudna i choć z początku zobowiązania spółki pokrywały ok. 85% majątku spółki, to gwałtowne i nieprzewidywalne załamanie kursu złotego do marki w okresie 2000-2001r. (ok. -20%) i pojawiająca się niepewność na rynkach, były zdarzeniami niezależnymi od oskarżonych. Słaba kondycja finansowa spółki w momencie jej utworzenia, nagły spadek dochodów denominowanych w markach po przeliczeniu na złote, brak możliwości elastycznego reagowania na ten spadek z uwagi na wiążący pakiet socjalny jest okolicznością, która musi zostać wzięta pod uwagę przy ocenie działań oskarżonych, których ta sytuacja niewątpliwie przerosła. Dalej należało uwzględnić też względy osobiste i tu można zaobserwować, że H. W. poza tym czynami popełnionymi w latach 2000-2002 nie popełnił innych przestępstw. Od popełnienia czynów upłynęło ponad 10 lat i jest to okres, który pozwala już na poczynienie pewnych obserwacji odnośnie tego, że przypisane mu przestępstwa były jednak incydentem w jego długoletnim życiu. Dlatego Sąd odwoławczy doszedł do przekonania, że cele kary zostaną wobec H. W. osiągnięte także bez wykonania kary pozbawienia wolności i warunkowo zawiesił wykonanie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za czyn z art. 297 §1 k.k. na okres próby 3 lat. Ten okres pozwoli zweryfikować, czy postawiona wyżej prognoza kryminologiczna okaże się zasadna.

Sąd odwoławczy dostrzegając mankamenty kary grzywny orzeczonej za przestępstwa z art. 296 §1 k.k. i oszustwa, rozważał uchylenie tych kar i pozostawienie w mocy samych kar pozbawienia wolności. Ponieważ jednak doszedł do przekonania, że istnieją podstawy do rozważenia pozytywnej prognozy kryminologicznej, zatem w sytuacji warunkowego zawieszenia wykonania kary uznał, że oskarżeni powinni ponieść dolegliwość w postaci grzywnien.

Powyższe rozważania doprowadziły do tego, że Sąd Apelacyjny w Szczecinie na podstawie art. 437 §1 i 2 k.p.k.:

IV. uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej skazania H. W. za czyn zakwalifikowany z art. 218 §1 k.k. (punkt I podpunkt 1 części dyspozytywnej) i R. J. (1) za czyn zakwalifikowany z art. 18 §1 k.k. w zw. z art. 218 §1 k.k. (punkt III podpunkt 1 części dyspozytywnej), na podstawie art. 17 §1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 101 §1 pkt 4 k.k. i art. 102 k.k. postępowanie o te czyny umorzył, kosztami procesu w tej części obciążając Skarb Państwa,

V. uchylił orzeczenie o karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny wobec obu oskarżonych,

VI. uchylił zaskarżony wyrok wobec H. W. w części dotyczącej orzeczenia o karze i środku karnym co do czynów przypisanych w punkcie I podpunkty 3, 4 i 5 części dyspozytywnej oraz wobec R. J. (1) w części dotyczącej orzeczenia o karze co do czynów przypisanych w punkcie III podpunkty 2, 3 i 4 części dyspozytywnej i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania,

VII. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. na podstawie art. 69 §1 i 2 k.k. oraz art. 70 §1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby wykonanie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec H. W. za czyn przypisany w punkcie I podpunkt 2 części dyspozytywnej,

2. na podstawie art. 455 k.p.k. poprawił błędną kwalifikację prawną czynów przypisanych R. J. (1) w punkcie III podpunkt 2, 3 i 4 części dyspozytywnej w ten sposób, że w miejsce art. 18 §1 k.k. przywołał art. 18 §2 k.k.,

VIII. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Sąd odwoławczy nie formułuje wiążących zaleceń co do orzeczenia o karach co do czynów przypisanych H. W. w punkcie I podpunkty 3, 4 i 5 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku oraz wobec R. J. (1) w części dotyczącej orzeczenia o karze co do czynów przypisanych w punkcie III podpunkty 2, 3 i 4 części dyspozytywnej, pozostawiając dyskrejonalnemu uznaniu Sądu meriti, czy aprobuje istnienie podstaw do postawienia pozytywnej prognozy kryminologicznej wobec obu oskarżonych co do tych czynów. W przypadku R. J. (1) na jego niekorzyść dodatkowo świadczy fakt późniejszej karalności za dwa przestępstwa, na korzyść zaś poniesienie dotkliwych konsekwencji egzekucyjnych. W interesie tego oskarżonego jest wykazanie, jakie kwoty zostały od niego i jego najbliższych wyegzekwowane. Sąd I instancji powinien jedynie rozważyć, czy w sytuacji, gdyby doszedł do przekonania, że jednak nie zachodzą przesłanki do warunkowego zawieszenia wykonania kary, oskarżeni powinni ponieść dodatkową dolegliwość w postaci grzywny.

W toku dalszego postępowania Sąd I instancji poczynił ustalenia dotyczące wysokości szkody podlegającej naprawieniu w związku z wnioskiem (...) Banku S.A. o zasądzenie obowiązku naprawienia szkody. Złożenie takiego wniosku obliguje Sąd do orzeczenia tego środka karnego, jednak dotychczasowa próba uzyskania informacji od tego Banku o stanie egzekucji i kwotach dotychczas uzyskanych, zakończyła się fiaskiem. Z drugiej strony wiadomo, iż egzekucja ta przyniosła wymierne efekty w postaci przymusowej sprzedaży nieruchomości w P., w której dotychczas zamieszkiwał oskarżony R. J. (1). Zatem obarczone bardzo dużym ryzykiem pomyłki, graniczącym z pewnością, byłoby zasądzenie tego obowiązku w pełnej wysokości, tak jak to uczynił Sąd rozpoznający dotychczas sprawę. Zważywszy na trudności z uzyskaniem informacji od pokrzywdzonego banku, Sąd powinien wezwać go do ujawnienia informacji o stanie egzekucji, środkach uzyskanych w jej trakcie i wysokości szkody dotychczas nie pokrytej, pod rygorem nie uwzględnienia wniosku o zasądzenie obowiązku naprawienia szkody. O ile w przypadku nieuzyskania stosownych informacji od banku, podstawą nieuwzględnienia wniosku będzie niemożność wyliczenia kwoty środka karnego, ani nawet zastępczej nawiązki, dopuszczalne będzie odstąpienie od jego orzeczenia, byleby dawało pokrzywdzonemu możliwość dochodzenia odszkodowania w późniejszym terminie.

Koszty sądowe w tej części, w jakiej wyrok się uprawomocnił oskarżeni ponoszą na zasadzie słuszności, czyli każdy w zakresie swojego udziału w sprawie. W części, w której postępowanie umorzono, koszty procesu ponosi Skarb Państwa. Ponieważ jedyny czyn, co do którego orzeczono prawomocną karę to czyn z art. 297 §1 k.k. popełniony przez H. W., tylko temu oskarżonemu orzeczono opłatę na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3, i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).

(A. Wiśniewski) (A. Olszewski) (S. Kucharczyk)